

Anonimizirana različica

Prevod

C-93/20 – 1

Zadeva C-93/20

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

25. februar 2020

Predložitveno sodišče:

Bezirksgericht Schwechat (Avstrija)

Datum predložitvene odločbe:

13. februar 2020

Tožeča stranka:

JU

Tožena stranka:

Air France Direktion für Österreich

SKLEP

ZADEVA:

Tožeča stranka

JU [...]

8010 Gradec

[...] (ni prevedeno)

(ni

prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

Tožena stranka

Air France Direktion

1070 Dunaj

[...] (ni

für Österreich [...]

(ni

prevedeno)

prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

Zaradi:

639,00 EUR s pripadki (odškodninski zahtevk/zahtevk iz naslova odgovornosti za stvarne in pravne napake izpolnitve)

I.

Sodišču Evropske unije se na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložita ti vprašanji:

1. Ali je treba člen 31(2) v povezavi s členom 31(4) Konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija) razlagati tako, da je treba škodo na oddani prtljagi, do katere je prišlo na letalu ali v času, ko je bil za oddano prtljago odgovoren prevoznik, v primeru izročitve z zamudo prevozniku prijaviti najpozneje v sedmih dneh od dneva, ko je oseba, upravičena za sprejem, dobila prtljago na voljo, v nasprotnem primeru tožba proti prevozniku ni dopustna, razen ob njegovi prevari?
2. (Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:)

Ali je treba člen 31(2) v povezavi s členom 31(4) Konvencije o poenotenju nekaterih pravil za mednarodni letalski prevoz (Montrealska konvencija) razlagati tako, da je treba škodo na oddani prtljagi, do katere je prišlo na letalu ali v času, ko je bil za oddano prtljago odgovoren prevoznik, v primeru izročitve z zamudo prevozniku prijaviti v 21 dneh od dneva, ko je oseba, upravičena za sprejem, dobila prtljago na voljo, v nasprotnem primeru tožba proti prevozniku ni dopustna, razen ob njegovi prevari?

II.

[...] (ni prevedeno) (prekinitev postopka)

OBRAZLOŽITEV

Upošteveno dejansko stanje in predmet postopka v glavni stvari

Tožeča stranka je z letom AF 1139, ki ga je rezervirala pri toženi stranki in ki ga je ta opravila kot prevoznica, 24. junija 2018 potovala z Dunaja v Pariz. Prtljaga, ki jo je tožeča stranka pri tem letu oddala pri okencu tožene stranke za prijavo na let na Dunaju, to je črn kovček, ji je bila vrnjena z zamudo, šele 3. julija 2018, potem ko se je vrnila na Dunaj. Na kovčku in električni zobni ščetki, ki je bila v njem, je v času, ko je bila zanj odgovorna tožena stranka, nastala nepopravljiva škoda. Tožeča stranka je toženi stranki škodo na kovčku in električni zobni ščetki prvič prijavila z dopisom z dne 20. julija 2018.

Tožeča stranka je s predmetno tožbo zaradi škode na kovčku in električni zobni ščetki zahtevala plačilo 639,00 EUR s pripadki. V povzetku je navedla, da je bila na kovčku in električni zobni ščetki ob izročitvi vidna velika škoda. Škodo naj bi fotografirala in zahtevke na podlagi člena 31 Montrealske konvencije uveljavljala v roku 21 dni po izročitvi prtljage z zamudo.

Tožena stranka je prerekala tožbeni zahtevki in predlagala, naj se tožba zavrne in tožeči stranki naloži plačilo stroškov. Navedla je zlasti, da tožeča stranka ne uveljavlja škode zaradi izročitve prtljage z zamudo, ampak izključno zaradi škode na prtljagi. V takem primeru naj bi bilo treba na podlagi člena 31(2), prvi stavek, Montrealske konvencije prevozniku škodo prijaviti najpozneje v sedmih dneh od dneva sprejema. Če reklamacija ni vložena v navedenih rokih, naj tožba proti prevozniku na podlagi člena 31(4) Montrealske konvencije ne bi bila dopustna. Tako naj bi morala tožeča stranka škodo utemeljeno prijaviti najpozneje do 10. julija 2018, česar pa naj ne bi storila.

Pravo Unije, ki se uporablja, in zadevne določbe prava Unije

Tako Francija kot tudi Avstrija sta 28. junija 2004 ratificirali Montrealsko konvencijo. Evropska skupnost kot organizacija regionalne gospodarske organizacije je listino o ratifikaciji skupaj z državami članicami Evropske unije deponirala 29. aprila 2004, tako da je Konvencija za Evropsko unijo prav tako začela veljati 28. junija 2004 [...] (ni prevedeno). To pomeni, da je Sodišče Evropske unije pristojno za razlago Montrealske konvencije. Sodišče Evropske unije na podlagi predlogov za sprejetje predhodne odločbe, ki jih vlagajo nacionalna sodišča, razlaga Montrealsko konvencijo v ustaljeni sodni praksi (zadeve C-344/04 IATA in ELFAA; C-63/09 Walz; C-6/14 Wucher Helicopter in Euro-Aviation Versicherung; C-240/14 Prüller-Frey).

Montrealska konvencija med drugim vsebuje te določbe:

- Člen 17(2): Prevoznik je odgovoren za škodo v primeru uničenja ali izgube oddane prtljage ali škode na njej le pod pogojem, da je do dogodka, ki je povzročil uničenje, izgubo ali škodo, prišlo na letalu ali v času, ko je bil za oddano prtljago odgovoren prevoznik. Vendar pa prevoznik ni odgovoren, če in kolikor je škoda posledica notranje napake, kakovosti ali napake prtljage. Pri neoddani prtljagi, vključno z osebnimi predmeti, je prevoznik odgovoren, če je škoda nastala po njegovi krivdi ali po krivdi njegovih uslužbencev ali pooblaščenecv.
- Člen 19: Prevoznik je odgovoren za škodo zaradi zamude v letalskem prevozu oseb, prtljage ali tovora. Prevoznik pa ni odgovoren za škodo zaradi zamude, če dokaže, da so on, njegovi uslužbenci in pooblaščeneci sprejeli vse ukrepe, ki se od njih lahko upravičeno zahtevajo, da bi se izognili škodi, ali da takih ukrepov niso mogli sprejeti.

- Člen 31(2): V primeru škode jo mora oseba, upravičena za sprejem, po njenem odkritju prijaviti prevozniku takoj, najpozneje pa v sedmih dneh od dneva sprejema, če gre za oddano prtljago, in v štirinajstih dneh od dneva sprejema, če gre za tovor. V primeru zamude se mora škoda prijaviti vsaj v 21 dneh od dneva, ko je oseba dobila prtljago ali tovor na voljo.
- Člen 31(4): Če reklamacija ni vložena v navedenih rokih, tožba proti prevozniku ni dopustna, razen ob njegovi prevari.

Presoje sodišč, ki so doslej obravnavala zadevo, in stališča strank

Tožeča stranka meni, da iz člena 31(2), drugi stavek, Montrealske konvencije izhaja, da je treba v primeru izročitve prtljage z zamudo škodo prijaviti v 21 dneh, ne glede na to, za kakšno vrsto škode gre. Tožena stranka, nasprotno, meni, da mora oseba, upravičena za sprejem, v primeru škode na prtljagi škodo prijaviti najpozneje v sedmih dneh. Tožena stranka podlage za uveljavljanje zahtevkov iz členov 17 in 18 Montrealske konvencije, ki se nanašata na škodo na tovoru in prtljagi, na eni strani, in iz člena 19 Montrealske konvencije, ki se nanaša na škodo zaradi zamude, na drugi strani, povezuje z rokoma za prijavo škode, določenima v členu 31(2) Montrealske konvencije. Na podlagi tega ugotavlja, da je treba to določbo razumeti tako, da je treba materialno škodo uveljavljati v sedmih dneh na podlagi prvega stavka tega člena, škodo zaradi zamude pa v 21 dneh na podlagi drugega stavka tega člena.

Predložitveno sodišče kot prvostopenjsko sodišče se je na prvi stopnji v glavnem strinjalo s stališčem tožene stranke in zavrnilo tožbeni zahtevek. Navedlo je, da je namen obveznosti prijave škode, da se lahko prevoznik v primernem obdobju seznaní s tem, ali bodo proti njemu vloženi zahtevki. Menilo je, da prevoznik v primeru škode na prtljagi poleg tega od izročitve dalje skoraj ne more več ugotoviti, ali je škoda, ki se je pozneje uveljavljala, dejansko nastala že pred izročitvijo. Ker oseba, upravičena za sprejem, po navadi lahko takoj po prejemu opazi škodo na prtljagi, je bilo mogoče za odškodninske zahtevke zaradi škode na prtljagi določiti kratek, sedemdnevni rok za prijavo škode. Zavzelo je stališče, da ima oseba, upravičena za sprejem, v primeru škode na prtljagi, ki je bila izročena z zamudo, od izročitve dalje enake možnosti za preverjanje, kot bi jih imela v primeru izročitve ob predvidenem času. Če bi se daljši, 21-dnevni rok uporabljal tudi v takem primeru, v katerem zahtevek ravno ne temelji na škodi, ki je posledica zamude, bi to privedlo do neobjektivnega razlikovanja. Predložitveno sodišče kot prvostopenjsko sodišče je navedlo, da je treba člen 31(2), drugi stavek, Montrealske konvencije zato razlagati tako, da se nanaša samo na škodo zaradi zamude. Po njegovem mnenju je namen člena 31(2) Montrealske konvencije obravnavati različne vzroke za škodo in zanje določiti različne roke za njeno prijavo. Po eni strani rok za prijavo škode na prtljagi, ki je iz zgoraj navedenih razlogov krajši, in po drugi strani rok za prijavo škode zaradi zamude, ki je daljši.

Tožeča stranka je zoper to sodbo vložila pritožbo. Landesgericht Korneuburg (deželno sodišče v Korneuburgu, Avstrija) kot pritožbeno sodišče je izpodbijano sodbo razveljavilo in zadevo vrnilo v ponovno obravnavo in odločanje prvostopenjskemu sodišču. V zvezi s tem je navedlo, da predmet člena 31(2) Montrealske konvencije nista škoda na prtljagi ali tovoru in škoda zaradi zamude, ampak da ta člen določa različna roka za prijavo škode na oddani prtljagi in tovoru. Menilo je, da ta člen nazadnje določa, da je rok v primeru zamude 21 dni. Zavzelo je stališče, da iz besedila tega člena ni razvidna povezava s posameznimi podlagami za uveljavljanje zahtevkov, ki jo je opravila nasprotna stranka v postopku s pritožbo. Tudi presoja na podlagi smisla in namena prijave ne odpravlja dvomov v zvezi z neko razlago. Landesgericht Korneuburg (deželno sodišče v Korneuburgu) je navedlo, da sta smisel in namen prijave škode, da se lahko prevoznik v primernem času seznanj s tem, ali bodo proti njemu vloženi zahtevki na podlagi Montrealske konvencije, da lahko pravočasno sprejme ukrepe za zavarovanje dokazov. Obveznost prijave ima zato pojasnjevalno funkcijo [...] (ni prevedeno). Prevozniku je treba omogočiti, da pravočasno zavaruje ustrezne dokaze [...] (ni prevedeno). Če je prevoznik seznanjen s škodo ali zamudo, obveznosti prijave ni, saj sta smisel in namen prijave škode čim prej obvestiti prevoznika o škodi in mu omogočiti, da začne ugotavljati škodo, zaradi česar je prijava škode v primeru seznanjenosti prevoznika zgolj formalnost [...] (ni prevedeno). Položaj prevoznika je treba v primeru škode na prtljagi, po eni strani, in njene izročitve z zamudo, po drugi strani, razlagati različno: prevoznik, če je prtljaga izročena pravočasno, a ni seznanjen s tem, da je na njej nastala škoda, meni, da je pogodbo o prevozu izpolnil brez napak. V primeru škode je zato razumljiv njegov interes, da je hitro obveščen o izpolnitvi z napako, saj bo samo v tem primeru lahko zavaroval ustrezne dokaze. Če pa je prtljaga že izročena z zamudo, mora pričakovati, da se bo že iz tega razloga proti njemu uveljavljala škoda zaradi zamude. Že zaradi tega si bo moral prizadevati za zavarovanje ustreznih dokazov. Landesgericht Korneuburg (deželno sodišče v Korneuburgu) je menilo, da se zdi tudi razumljivo, da je škoda na prtljagi ali tovoru v primeru izročitve z zamudo bolj verjetna. Tudi iz tega razloga bo v interesu prevoznika, da zavaruje dokaze. Od osebe, upravičene za sprejem, se v primeru predhodne kršitve pogodbe o zračnem prevozu tega, da naj s posebno hitrim pregledom tovora in ustrezno hitro prijavo škode seznanj prevoznika s tem, da bi bili lahko proti njemu vloženi odškodninski zahtevki, ne zahteva v enaki meri kot v primeru izpolnitve pogodbe o zračnem prevozu v predvidenem roku. Zato je veliko argumentov za to, da je treba v primeru zamude tudi za prijavo škode na prtljagi dopustiti 21-dnevni rok. Pritožbeno sodišče je menilo, da ni ravno razviden smisel tega, zakaj bi bilo treba prevozniku priznati interes za to, da je v primeru zamude, kot je obravnavani, o škodi zaradi zamude obveščen šele v 21 dneh, o škodi na prtljagi pa že v sedmih dneh. Po drugi strani argument enakega obravnavanja potnikov podpira razlago, da je treba rok za prijavo v primeru škode zaradi zamude razlagati enotno za vse potnike, ker z vidika potnikov ni razloga za to, zakaj je treba potniku v primeru izročitve z zamudo priznati precej daljši rok za prijavo škode na prtljagi.

Sklepne ugotovitve

Izid obravnavanega postopka je odvisen od razlage člena 31(2) in (4) [Montrealske konvencije]. Iz dejanskega stanja je razvidno, da je tožeča stranka prijavila škodo zunaj sedemdnevnega, a v 21-dnevnom roku. Če bi se izkazalo, da je pri dejanskem stanju, kot je obravnavano, upošteven sedemdnevni rok, bi to na podlagi člena 31(4) pomenilo, da tožba proti toženi stranki ni dopustna in jo je zato treba zavreči.

[...] (ni prevedeno) (upravičenost do predložitve)

[...] (ni prevedeno) (prekinitev postopka)

Bezirksgericht Schwechat (okrajno sodišče v Schwechatu, Avstrija), [...] (ni prevedeno)

Schwechat, 13. februarja 2020

[...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)